

Quickscan Flora en Fauna

*In het kader van de Wet natuurbescherming
en de Verordening Ruimte*

Plangebied: Valentijnkade 4-18 te Amsterdam

Projectnummer: 2216-01

Opsteller: XXXXXXXXXX

Colofon

Opdrachtgever: ERA Contour BV

Contactpersoon: [REDACTED]

Opdrachtnemer: By Nature advies

Opsteller: [REDACTED]

Datum: 03-10-2022

Projectnummer: 2216-01

Rapportnummer: 2216-01v32.0

Aantal pagina's: 28

Wijze van citeren: [REDACTED] M. 03-10-2022. Quicksan flora en fauna Valentijnkade 4-18, Amsterdam, Rapportnummer 2216-01v3.0, By Nature advies, Delft.

Inhoud

1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doelstelling.....	4
1.3 Leeswijzer	4
1.4 Verantwoording	4
2. Plangebied.....	5
2.1 Ligging plangebied.....	5
2.2 Bestaande situatie.....	5
2.3 Voorgenomen werkzaamheden en planning.....	6
3. Toetsing en methodiek	7
3.1 Toetsing Wettelijk kader	7
3.2 Quickscan flora en fauna.....	9
4. Resultaten gebiedsbescherming.....	10
4.1 Natura 2000-gebieden	10
4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	10
4.3 Amsterdams beleid	10
5. Resultaten soortbescherming.....	13
5.1 Algemeen.....	13
5.2 Bronnenonderzoek.....	13
5.3 Verkennend veldonderzoek	15
6. Effectbeoordeling en toetsing	20
6.1 Gebiedsbescherming en gemeentelijk beleid	20
6.2 Soortbescherming	21
6.3 Overzicht vervolgstappen.....	22
7. Conclusies en aanbevelingen.....	24
7.1 Gebiedsbescherming en gemeentelijk beleid	24
7.2 Soortbescherming	24
7.3 Overige aanbevelingen en verplichtingen	25
8. Geraadpleegde bronnen.....	26

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van ERA Contour BV heeft By Nature advies een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het plangebied Valentijnkade 4-18 te Amsterdam (zie figuur 2.1). De aanleiding van de quickscan betreft geplande sloop en nieuwbouw. De werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden.

Het ecologisch onderzoek toetst of de geplande werkzaamheden effecten kunnen hebben op beschermde flora en fauna, op welke wijze gehandeld moet worden en of nader onderzoek of andere vervolgstappen noodzakelijk zijn.

1.2 Doelstelling

De quickscan flora en fauna is een oriënterend veld- en literatuur onderzoek met als doel te inventariseren of de voorgenomen ontwikkelingen, activiteiten of werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming-soortbescherming (Wnb).
- Een negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (Wnb-gebiedsbescherming).
- Een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- Een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal of regionaal niveau.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden het project, het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op het toetsingskader en de Wet natuurbescherming. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Nederlands Natuur Netwerk worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van het soortonderzoek worden in hoofdstuk 5 beschreven. De te verwachten effecten met betrekking tot beschermde soorten staan in hoofdstuk 6. Tot slot volgen in hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer onderaan de pagina wijst.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2. Plangebied

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit de Valentijnkade 4-18 te Amsterdam, gemeente Amsterdam in de provincie Noord-Holland. Het plangebied ligt in het oosten van Amsterdam in het uiterste zuiden van de Indische Buurt. In het zuiden grenst het plangebied aan de ringvaart en de spoorlijn naar Amsterdam Centraal. In het oosten ligt het Flevopark. De Indische buurt bestaat uit gesloten bouwblokken met gestapelde woningen. Het plangebied zelf maakt onderdeel uit van een gesloten bouwblok, begrensd door de Celebesstraat in het westen, Sibogastraat en Sumatrastraat in het noordoosten en noorden en de Ombilinstraat in het oosten. Voor de ligging en begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar Afbeelding 2.1.

Afbeelding 2.1: Globale ligging en begrenzing plangebied

2.2 Bestaande situatie

Het plangebied bestaat uit een complex met portiek etagewoningen in de sociale huursector. Het complex heeft vier verdiepingen en is gebouwd in 1930. In de jaren 80 hebben werkzaamheden plaatsgevonden, waarbij de voorgevel met ISPO is nageïsoleerd en de oorspronkelijke detaillering van de gevel hierdoor niet meer zichtbaar is¹.

Het pand heeft geen zichtbare open stootvoegen en een plat dak, met daaromheen een houten betimmering en hemelwaterafvoer. Tijdens de quickscan zijn de achtertuinen van het complex niet

¹ Hardeman, C. 2019

toegankelijk. De achterzijde van het complex is alleen toegankelijk via één van de huizen in het woonblok (gesloten bouwblok). De tuinen en achterzijde van het pand zijn daarom niet geïnspecteerd.

Zie bijlage 1 voor een foto impressie van het plangebied.

2.3 Voorgenomen werkzaamheden en planning

Het plangebied betreft een complex met verouderde sociale huurwoningen. ERA contour BV is voornemens om het woonblok te slopen. Op de locatie komt nieuwbouw. Voor de werkzaamheden zullen zowel de huizen als de tuinen verwijderd worden.

Aanvulling op 23/09/2022

Voor de werkzaamheden is het noodzakelijk om op de naastgelegen groenstrook een bouwplaats in te richten. Op deze groenstrook worden enkele keetunits en materialen geplaatst en wordt mogelijk parkeergelegenheid gecreëerd voor de medewerkers (zie afbeelding 2.2). Voor de inrichting van de groenstrook worden geen bomen gekapt en wordt in de groenstrook geen extra verlichting geplaatst. Ter plaatse van de keten en containers, bij de entree, zal voor de veiligheid wel verlichting komen. Deze verlichting is gericht op de bouwstraat en niet op de groenstrook.

Afbeelding 2.2: bouwplaatstekening voor de werkzaamheden Valentijnkade. De lichtgroene vlakken geven de geplande locaties voor de gestapelde keetunits weer².

² Bron: Per mail ontvangen op 19-09-2022. Era contour, 24-06-2022, Bouwplaatsinrichting Valentijnkade, projectnummer 2495

3. Toetsing en methodiek

3.1 Toetsing Wettelijk kader

Het ecologisch onderzoek wordt in eerste instantie getoetst aan de Wet natuurbescherming. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

- Soortbescherming
- Gebiedsbescherming
- Bescherming van houtopstanden.

3.1.1 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes voor dier- en plantensoorten. De eerste twee categorieën zijn de beschermde soorten, gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreffen soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

De bescherming van soorten van de eerste twee categorieën is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het ‘nee, tenzij’-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. De verbodsbepalingen zijn weergegeven in tabel 3.1.

Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit de derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten en dieren voorkomen.

3.1.2 Gebiedsbescherming

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

3.1.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze quickscan blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Tabel 3.1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming, Soortbescherming³.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

3.1.4 Natuurnetwerk Nederland en andere ecologische verbindingzones

In de Verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie of de gemeente planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden”, “bijzondere provinciale landschappen” of andere Stedelijke- of Regionale Ecologische Verbindingszones. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van Belangrijke weidevogelgebieden. In Amsterdam betreffen dit de Amsterdamse Ecologische structuur en de Hoofdgroenstructuur. Beide zijn vastgelegd in de Structuurvisie Amsterdam 2040. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime.

³ Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen Ministerie van Economische zaken

3.2 Quickscan flora en fauna

Aan de hand van een verkennend veldbezoek, verspreidingsatlassen⁴, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt geïnventariseerd of de voorgenomen ontwikkelingen, activiteiten of werkzaamheden mogelijk in strijd zijn met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en regionaal of provinciaal beleid op het gebied van natuur. De quickscan flora en fauna bestaat uit:

- literatuuronderzoek naar mogelijk aanwezige soorten op basis van verspreidingsgegevens beschermde soorten en de Nationale Databank Flora en Fauna,
- een verkennend veldbezoek waarbij de verwachte beschermde natuurwaarden in beeld gebracht worden op basis van de gebiedskenmerken en aanwezig habitat,
- effectbeoordeling van de geplande ontwikkeling of activiteit op de verwachte beschermde flora en fauna,
- toetsing van verwachte effecten van de geplande ontwikkelingen en activiteiten op beschermde natuurgebieden in de omgeving,
- rapportage van de waarnemingen en resultaten. In de rapportage wordt tevens een advies opgesteld met betrekking tot de benodigde of aanbevolen vervolgstappen en de bijbehorende planning.

Aanvulling op 23-09-2022

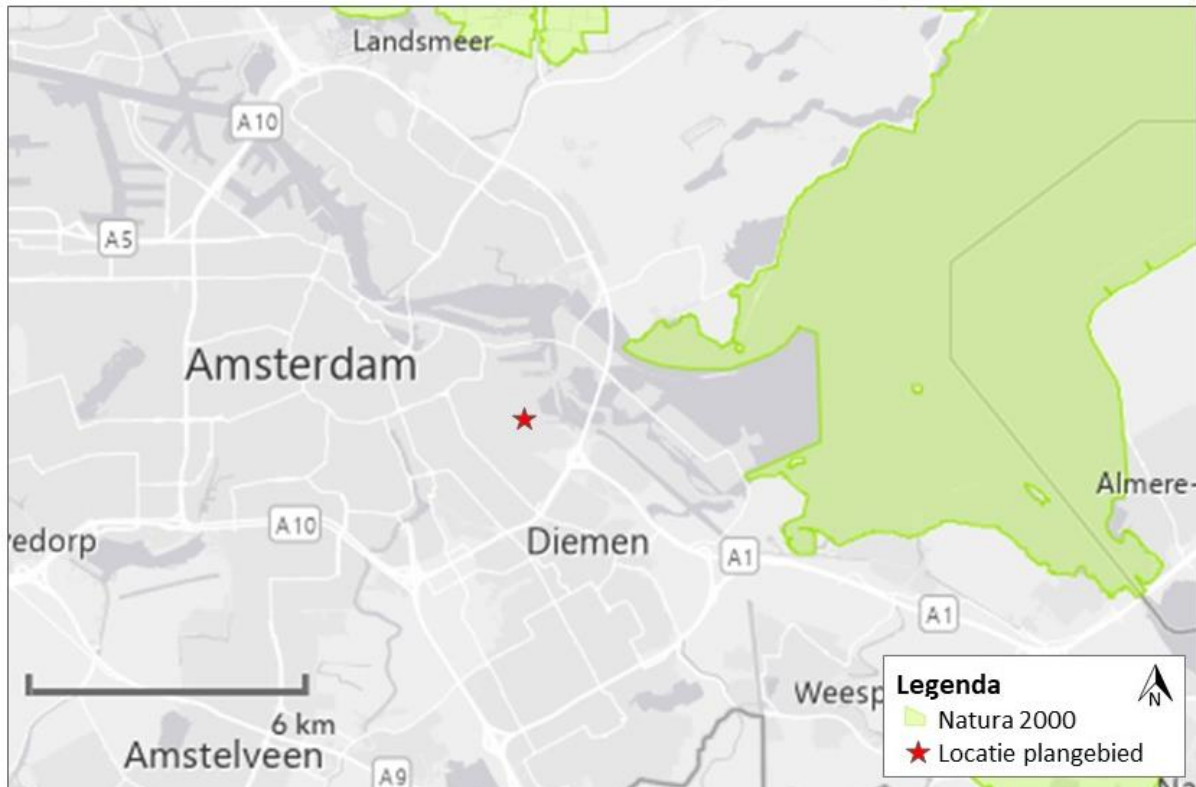
Vanwege de geplande tijdelijk inrichting van de bouwplaats in de naastgelegen groenstrook en lopende gesprekken met de gemeente hierover heeft ERA contour op 20 september 2022 By Natura advies verzocht de quickscan aan te vullen met de benodigde tijdelijke bouwplaats (zie §2.3). Tijdens de aanvulling van de quickscan is het vleermuisonderzoek 2022 reeds afgerond, maar nog geen rapportage van opgesteld. Tijdens het aanvullen van de quickscan met de bouwplaatsinrichting is wel rekening gehouden met de waarnemingen en resultaten van dit vleermuisonderzoek. Rapportage van het vleermuisonderzoek wordt opgesteld in oktober 2022.

⁴ zie literatuurlijst in de rapportage

4. Resultaten gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000-gebieden

Op circa 3,5 kilometer ten noorden en noordoosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer (zie afbeelding 4.1). Andere Natura 2000-gebieden zijn in de directe omgeving niet aanwezig.

Afbeelding 4.1. Ligging plangebied (rode ster) ten opzichte van Natura-2000 gebieden⁵.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het waterlichaam Buiten-IJ op circa 1,6 kilometer ten noordoosten van het plangebied en de Diempolder op ruim 4 km afstand ten zuidoosten van het plangebied maken deel uit van het NNN (zie Afbeelding 4.2). Het Buiten-IJ staat in directe verbinding met het IJmeer. De Diempolder betreft een park langs het Amsterdam Rijnkanaal. Andere gebieden van het NNN zijn gelegen op grotere afstand.

4.3 Amsterdams beleid

Het plangebied is gelegen aan een door Amsterdam beschermde groenstructuur (zie Afbeelding 4.3). De groenstrook langs de singel en het spoor maakt deel uit van de Amsterdamse groene stadsnatuur verbinding. Tijdens de werkzaamheden wordt een tijdelijke bouwplaats ingericht in de groenstrook. Voor deze werkzaamheden vinden in de groenstrook geen kapwerkzaamheden plaats en er wordt in de groenstrook geen extra verlichting geplaatst.

⁵ <https://www.natura2000.nl/gebieden>

De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om te vergroenen. Niet alleen in de parken en langs de gevels, maar in de volle breedte en over het volledige spectrum aan activiteiten en inrichting die de stad rijk is. Deze vergroeningsambitie is vastgelegd in de Groenvisie 2020-2050: *“Groen in de stad levert een essentiële bijdrage aan de gezondheid en het sociale welzijn van Amsterdammers. Het draagt bij aan de opgave om hitte te dempen en om het toenemende regenwater als gevolg van de verandering van het klimaat op te vangen en goed te gebruiken. En het draagt bij aan een grotere biodiversiteit. Dit betekent dat groen de stad beter maakt: een prettiger plek om te leven, gezonder, socialer, ecologisch sterker en duurzamer.”*

De vergroeningsopgave uit de Groenvisie 2020-2050 heeft Gemeente Amsterdam vertaald naar een stadsbrede opgave om natuurinclusief te ontwerpen en bouwen. Dit betekent dat bij elke bouw- of vervangingsopgave moet worden gekeken naar de kansen die de natuur in de stad rijker en toekomstbestendiger kunnen maken. Dit betreft voor bedrijven geen verplichting, maar een ambitie. Denk hierbij aan het creëren van groeiplaatsen van bomen en planten, én het realiseren van verblijfplaatsen en schuilplaatsen, omwille van het aantrekken van diverse fauna, zoals vleermuizen, vogels, vissen en insecten.

Afbeelding 4.2. Ligging plangebied (rode ster) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland en de Amsterdamse groen en bomenstructuur (stadsnatuur)⁶.

⁶ www.maps.amsterdam.nl

Afbeelding 4.3. Ligging plangebied ten opzichte van de Amsterdamse groen en bomenstructuur (stadsnatuur)⁷.

⁷ www.maps.amsterdam.nl

5. Resultaten soortbescherming

5.1 Algemeen

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd door een ecoloog⁸ van By Nature Advies. Zie tabel 5.4 voor de nadere informatie van het veldbezoek. Het complete plangebied en, indien noodzakelijk, de directe omgeving is tijdens het veldbezoek onderzocht met behulp van een verrekijker.

Voorafgaand het veldbezoek zijn de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en verspreidingsatlassen⁹ geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. Op basis van het bronnenonderzoek en het aanwezige habitat is een inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten gemaakt.

5.2 Bronnenonderzoek

5.2.1 Verspreidingsgegevens

Op basis van de NDFF komen in en in de directe omgeving van het plangebied (straal tot circa 1,5 km) de volgende soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn voor en overige soorten onder de Wet natuurbescherming¹⁰. Het betreffen de geregistreerde waarnemingen uit de NDFF van de afgelopen drie jaar (maart 2018-maart 2022).

Naast de NDFF is tevens de database van de gemeente Amsterdam geraadpleegd (maps.amsterdam.nl) voor de quickscan flora en fauna. De kaarten en uitkomsten van deze database worden om paragraaf §5.3 bij de betreffende soorten benoemd.

Tabel 5.1: geregistreerde waarnemingen van soorten van de Europese vogelrichtlijn (categorie 1 t/m 4) in en in de directe omgeving (1,5 km) van het plangebied.

soort_ned	soort_wet
Buizerd	Buteo buteo
Gierzwaluw	Apus apus
Grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea
Havik	Accipiter gentilis
Huismus	Passer domesticus
Kerkuil	Tyto alba
Ooievaar	Ciconia ciconia
Slechtvalk	Falco peregrinus
Sperwer	Accipiter nisus
Torenvalk	Falco tinnunculus
Wespendief	Pernis apivorus
Zwarte kraai	Corvus corone

⁸ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige>

⁹ <https://www.verspreidingsatlas.nl/> en op basis van informatie van o.a. SOVON, FLORON, RAVON en de Zoogdiervereniging

¹⁰NDFF – 12-04-2022

Tabel 5.2: geregisteerde waarnemingen van strikt beschermde soorten van de Europese habitatrichtlijn binnen een straal van 1,5 km van het plangebied.

soort_ned	soort_wet
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii

Tabel 5.3: geregisteerde waarnemingen van beschermde soorten van artikel 3.10 Wnb binnen een straal van 1,5 km van het plangebied.

soort_ned	soort_wet
Alpenwatersalamander	Ichthyosaura alpestris
Boommarter	Martes martes
Dwergmuis	Micromys minutus
Eekhoorn	Sciurus vulgaris
Egel	Erinaceus europaeus
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Ringslang	Natrix helvetica
Vuursalamander	Salamandra salamandra
Wezel	Mustela nivalis

5.2.2 Eerdere onderzoeken

In najaar 2018 en voorjaar 2019 heeft ecologisch adviesbureau EcoQuicksan een onderzoek naar aanwezigheid van vleermuizen uitgevoerd in het plangebied Valentijnkade 4-18 (zie tabel 5.4 voor de bezoeken)¹¹. Het onderzoek is toentertijd in opdracht van Eigen Haard uitgevoerd vanwege de geplande renovatie van het complex. Inmiddels is het onderzoek verouderd (>3 jaar oud) en zijn de geplande werkzaamheden gewijzigd (sloop en nieuwbouw ipv renovatie).

Tabel 5.4: data en omstandigheden van onderzoek 2018-2019

Datum	Tijdstip onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Onderzoeksomstandigheden
20 aug. 2018	22:00 - 00:00	17 °C	0 - 1 Bft	Optimaal
10 sept. 2018	22:00 - 00:00	17 °C	3 - 4 Bft	Optimaal
27 mei 2019	21:45 - 23:50	15 °C	0 Bft	Optimaal
2 juli 2019	03:20 - 05:25	13 °C	2 Bft	Optimaal

Weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek naar vleermuizen.

Op basis van het onderzoek in 2018-2019 is vastgesteld dat in het plangebied geen verblijfplaatsen en/of andere essentiële functies van vleermuizen aanwezig zijn. Buiten het plangebied zijn wel verblijfplaatsen en/of essentiële functies aangetroffen, namelijk één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen bij renovatie zijn toentertijd uitgesloten.

¹¹ Hardeman, 2019

5.3 Verkennend veldonderzoek

Het verkennend veldbezoek is uitgevoerd op:

Tabel 5.5: data en omstandigheden veldbezoek

Datum	Tijd	Temp.	Wind	Bewolking	Onderzoeker
14-04-2022	15:30	15°C	3Bft	Droog, zonnig	M. Langstraat

5.3.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek is binnen de begrenzing van het plangebied geen beschermde flora aangetroffen. Op basis van de NDFF komt in een straal van 1,5 km tevens geen beschermde flora voor.

Het groen in het plangebied bestaat uit smalle geveltuinen. De achtertuin was tijdens het veldbezoek niet toegankelijk. Echter omdat het een tuin betreft kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat hier beschermde wilde flora voorkomen.

5.3.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Op basis van de gebiedskenmerken wordt de aanwezigheid van vaste rust- en/verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogels uitgesloten. Wel broeden zo goed als zeker algemene broedvogels in het plangebied.

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) komt naar voren dat in de directe omgeving van het plangebied meerdere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomen (zie tabel 5.1). Deze soorten behoren tot categorie 1-4; soorten met een jaarrond beschermde vaste verblijfplaats.

Gierzwaluw en huismus

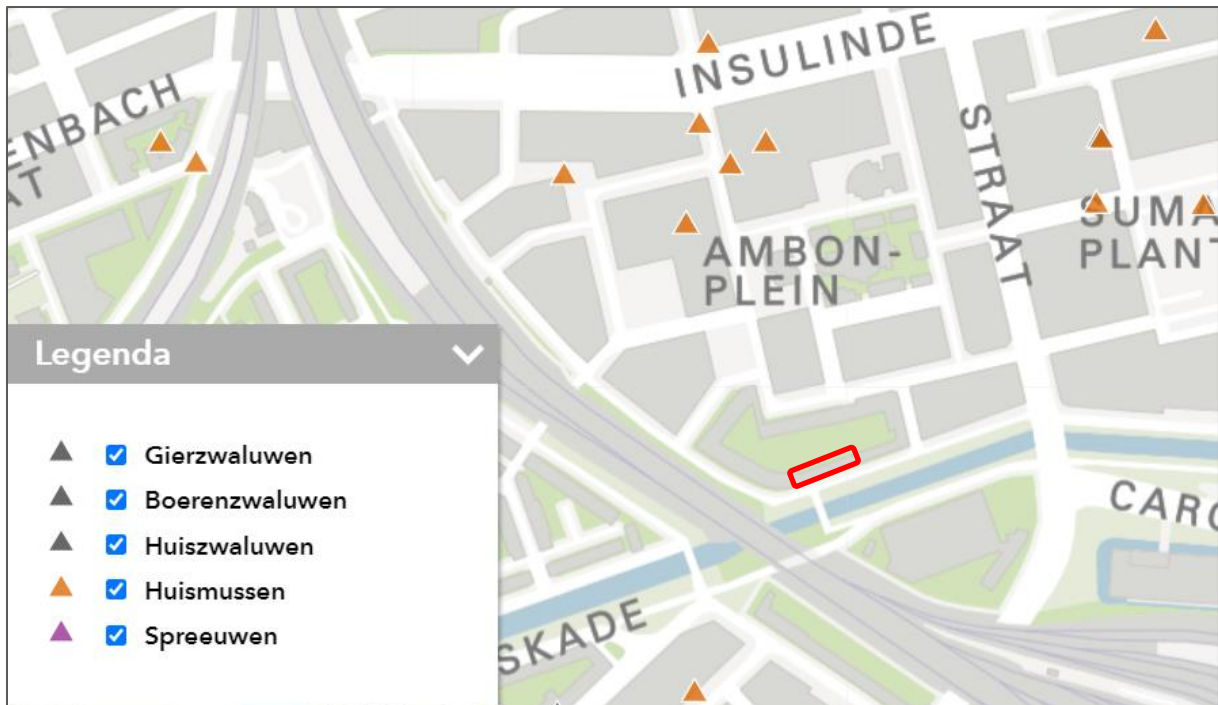
Op basis van de database van Amsterdam¹² (zie afbeelding 5.1) zijn in de directe omgeving de volgende verblijfplaatsen aanwezig:

- Huismussen: Ambonplein e.o. (In binnentuin: Boniplein, Bonistraat, Sumatrastraat, Palembangstraat en Minahassastraat)
- Huismussen: Sumatraplantsoen e.o. (In binnentuin blok: Semarangstraat, Insulindeweg, Bataviastraat en Soerabajastraat. Tidorestraat en Solostraat)

Het pand heeft een plat dak met strak afgetimmerde dakrand zonder goot of andere rand die geschikt is voor huismussen. In de dakrand aan de voorzijde van het pand geen gaten of holten zichtbaar waar een huismus of gierzwaluw gebruik van kan maken. De achterzijde van het pand is niet toegankelijk. Echter is tijdens het veldbezoek, dat in de actieve broedperiode van de huismus is uitgevoerd, geen enkele huismus aanwezig in of rond het plangebied.

Op basis van het karakter van het pand en het veldbezoek op 14 april 2022 wordt aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus uitgesloten.

¹² <https://maps.amsterdam.nl/vogels> (12/04/2022)

Afbeelding 5.1: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw en spreeuw op basis van database van gemeente Amsterdam¹. Plangebied is rood omlijnt.

Roofvogels en uilen

In de omgeving van het plangebied staan in de NDFP meerdere waarnemingen van verschillende roofvogels en uilen geregistreerd (zie tabel 5.1). In het plangebied zijn geen grote bomen of schuren aanwezig. Het pand bevindt zich in zeer stedelijk gebied. De geregistreerde waarnemingen van roofvogels en uilen bevinden zich allen langs de rand van het Buiten-IJ in het noorden (Flevopark) en in de grotere parken, begraafplaatsen en andere groen bieden in de omgeving van het plangebied.

Slechtvalk heeft nest- en rustplaatsen op hooggelegen plaatsen als hoge panden, torens en andere kunstwerken. Het pand in het plangebied voldoet niet aan deze kenmerken.

Op basis van de kenmerken van het plangebied is aanwezigheid van nestplaatsen en/of leefgebied van roofvogels en uilen in het plangebied uitgesloten.

Grote gele kwikstaart en ooievaar

De grote gele kwikstaart broedt langs beken en stromende wateren met stenige oevers. Dit habitat is in het plangebied niet aanwezig. In de winter trekt een deel van de grote gele kwikstaart naar de steden in het westen van Nederland om daar te overwinteren. Vaak maken ze hierbij gebruik van platte daken met kiezelstenen. Ook in Amsterdam worden jaarlijks doortrekkers en wintergasten waargenomen.

In het plangebied is geen (potentieel) nest van ooievaar aanwezig. Tevens is uitgesloten dat het bestrate plangebied deel uitmaakt van foerageer-/ leefgebied van ooievaar.

Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor de grote gele kwikstaart of ooievaar. Op basis van de kenmerken van het plangebied wordt aanwezigheid van nesten en leefgebieden van de grote gele kwikstaart en ooievaar uitgesloten.

Vogels uit categorie 5

Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Hier is in het plangebied geen sprake van.

In het plangebied zijn geen nesten aanwezig die soorten als blauwe reiger en zwarte kraai nestgelegenheid bieden. In de geveltuinen langs het complex is langs de randen wel wat groen aanwezig, maar niet in de mate dat dit van (groot) belang is voor koolmees, pimpelmees, ekster of andere (zang)vogels van categorie 5.

Algemene (broed)vogels

In en rondom het plangebied zijn algemene soorten waargenomen als merel, roodborst en kauw. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en nesten van broedende vogels mogen niet vernietigd, verwijderd of beschadigd worden. Aanbevolen wordt om eventuele werkzaamheden aan het groen buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is variabel, maar doorgaans in de periode maart tot en met juli. Ook vogels die buiten de periode broeden zijn beschermd en mogen niet verjaagd of verwijderd worden.

5.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 1,5 km van het plangebied zijn waarnemingen geregistreerd in de NDFF van onder andere wezel, hermelijn en eekhoorn (zie tabel 5.3). Deze waarnemingen zijn niet direct in het plangebied, maar in de omgeving. Alle waarnemingen zijn afkomstig uit parken en groengebieden in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is, op basis van ligging en karakter van het complex, niet aantrekkelijk voor deze soorten. Het pand zelf biedt geen openingen voor deze soorten, er is weinig groen aanwezig en ook de directe omgeving is sterk stedelijk. Aanwezigheid van (essentieel) leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren wordt uitgesloten.

Mogelijk maken een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als ratten, huismuis, en egel wel gebruik van het plangebied. Voor deze soorten is de algemene vrijstelling van kracht. Dat houdt in dat voor deze soorten de algemene zorgplicht van toepassing is (zie §7.3).

5.3.5 Vleermuizen

In de NDFF zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen geregistreerd van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en rosse vleermuis. Mogelijk zijn ook andere vleermuissoorten aanwezig in de omgeving van het plangebied, zoals de watervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

In het pand zijn kleine openingen, spleten en gaten aanwezig die geschikt zijn voor vleermuizen (zie Afbeelding 5.1). Het pand heeft geen open stootvoegen, maar langs dakranden zijn kleine spleten aanwezig die groot genoeg zijn om toegang te verschaffen aan een kleine vleermuis. Vanwege de kleine omvang en het ontbreken van een spouwmuur in het complex is aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen uitgesloten.

Afbeelding 5.1: kleine openingen (rood omcirkelt) in de dakrand en bij hemelwaterafvoer waar vleermuizen mogelijk gebruik van kunnen maken.

Foerageergebied en vliegroutes

De geveltuinen aan de voorzijde van het complex zijn te marginaal om een grote betekenis te hebben als foerageergebied of vliegroute. De binnentuinen van het complex hebben mogelijk wel waarde voor foeragerende vleermuizen. In Amsterdam worden de groene en beschutte binnentuinen veelvuldig gebruikt door foeragerende vleermuizen. Het plangebied zelf maakt geen deel uit van een doorgaande groene of blauwe structuur en niet geschikt als (potentiële) vliegroute.

Het groen en de watergang langs het plangebied is zeer geschikt als foerageergebied en mogelijk vliegroute voor vleermuizen.

5.3.6 Amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen open water en marginaal groen aanwezig. In de achtertuin komen mogelijk sporadisch algemene amfibiesoorten voor vanuit eventuele vijvers in de binnentuin, maar de aanwezigheid van leef- of voortplantingsgebied van beschermde amfibieën is op basis van het karakter van het plangebied en de ligging in een zeer stedelijke omgeving uitgesloten.

5.3.8 Vissen

Binnen het plangebied is geen open water aanwezig. De aanwezigheid van vissen in het plangebied is uitgesloten.

5.3.9 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten. De aanwezigheid van deze soorten is uitgesloten.

6. Effectbeoordeling en toetsing

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate, beschermde gebieden en beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

6.1 Gebiedsbescherming en gemeentelijk beleid

Het plangebied is gelegen op 3,5 km van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Het Markermeer & IJmeer is met name een rust- en leefgebied voor verschillende vogels als fuut, lepelaar, smient, krakeend, nonnetje en zwarte stern. Hiernaast is het gebied aangewezen als leefgebied voor meervleermuis, rivierdonderpad, kleine modderkruiper. Het gebied staat niet onder druk van stikstof depositie¹³. Op basis van de afstand tussen het plangebied en het natuurgebied en de kleinschalige omvang van de geplande werkzaamheden zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer uitgesloten.

De meest dichtbij zijnde NNN-gebieden bevinden zich op 1.6 km van het plangebied. Binnen de begrenzing van het NNN vinden geen werkzaamheden plaats. Het NNN kent geen externe werking.

De tijdelijke bouwplaats wordt ingericht in de naastgelegen groenstrook die deel uitmaakt van de Amsterdamse (beschermde) groen- of ecologische structuur. Het betreft een tijdelijke inrichting waarvoor geen bomen worden verwijderd. Op lange termijn (na afloop van de werkzaamheden) heeft dit geen effect op de groene structuur. De plaatsing van de keetunits in het groen zal geen wezenlijke invloed hebben op grondgebonden soorten die gebruik maken van de groenstrook. Soorten als egel en muizen kunnen zich zonder problemen langs de keetunits verplaatsen. Vanwege de potentie van de watergang is het wel van belang dat tijdens de werkzaamheden geen extra licht uitstraalt van de werkplaats naar de naastgelegen watergang. De watergang maakt geen deel uit van een essentiële vliegrouete van vleermuizen¹⁴.

De Gemeente Amsterdam heeft de vergroeningsopgave uit de Groenvisie 2020-2050 (gemeentelijk beleid) vertaald naar een stadsbrede opgave om natuurinclusief te ontwerpen en bouwen. Dit betekent dat bij elke bouw- of vervangingsopgave wordt gekeken naar de kansen die de natuur in de stad rijker en toekomstbestendiger kunnen maken. Dit betreft voor bedrijven geen verplichting, maar is een ambitie vanuit de gemeente. Denk hierbij onder andere aan het realiseren van verblijfplaatsen en schuilplaatsen, omwille van het aantrekken van diverse fauna, zoals vleermuizen en vogels (natuurinclusief bouwen).

¹³ <https://www.natura2000.nl/gebieden/flevoland/markerveer-ijmeer/>

¹⁴ Op 23-09-2022 is het vleermuisonderzoek reeds uitgevoerd en afgerond door By Nature advies. Hieruit is gebleken dat de watergang door enkele individuen gewone dwergvleermuis gebruikt wordt als foerageergebied, maar dat er geen belangrijke vliegrouete of andere functie aanwezig is. De rapportage van het onderzoek is momenteel nog niet opgesteld, deze volgt in oktober 2022.

6.2 Soortbescherming

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, de verspreidingsgegevens en vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan aanwezigheid van beschermd leefgebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van de volgende soortgroepen in plangebied uitgesloten worden:

- Vaatplanten,
- Vogels met jaarrond beschermde rust- en/of verblijfplaatsen,
- Grondgebonden zoogdieren,
- Amfibieën,
- Reptielen,
- Vissen,
- Ongewervelden.

Negatieve effecten van de geplande ingrepen op deze soorten in het plangebied zijn uitgesloten. Voor deze soorten zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Wel is de algemene zorgplicht te allen tijde van kracht.

6.2.1 Vogels

Vogels van categorie 5 en algemene broedvogels

Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als alle nestgelegenheid verdwijnt door werkzaamheden of volledig foerageergebied verdwijnt, zonder dat er alternatieven zijn. Hier is in het plangebied geen sprake van.

Nesten van alle vogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen tijdens de broedperiode niet worden beschadigd of verwijderd. Het broedseizoen duurt grofweg van maart tot en met juli. Indien een nest wordt aangetroffen, zowel op de grond als in struiken of bomen, mogen deze door de beschermde status tijdens de broedperiode niet worden beschadigd of verwijderd.

6.2.2 Vleermuizen

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied is noodzakelijk. De spleten en kieren langs dakranden en betimmering van het complex biedt geschikte verblijfplaatsen voor verschillende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Mogelijk zijn aan de achterzijde meer geschikte locaties voor verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. In het plangebied zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aanwezig. Wel moet worden zorggedragen dat tijdens de werkzaamheden geen extra licht uitstraalt van de werkplaats naar de naastgelegen groene verbinding.

In 2018-2019 is reeds onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van verblijfplaatsen in het complex¹⁵. Het onderzoek is toentertijd in opdracht van Eigen Haard uitgevoerd vanwege de geplande renovatie van het complex. Inmiddels is het onderzoek verouderd (>3 jaar oud) en zijn de geplande werkzaamheden gewijzigd (sloop en nieuwbouw ipv renovatie).

¹⁵ Hardeman, 2019

Door de geplande werkzaamheden aan het pand kunnen verblijfplaatsen van de vleermuizen verstoord, beschadigd of vernield worden. Bij werkzaamheden zonder voorzorgsmaatregelen kunnen dieren ook gewond raken of gedood worden.

6.3 Overzicht vervolgstappen

Op basis van de quickscan flora en fauna zijn de volgende vervolgstappen noodzakelijk:

- Onderzoek is noodzakelijk naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het complex.
- Voorkomen van uitstraling van extra licht naar de naastgelegen stedelijke groenstructuur (groene verbinding).
- Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels. Aanbevolen wordt om de (start van de) werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen in de plannen.
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht.

6.3.1 Onderzoek

Onderzoeken naar aanwezigheid van (functies van) beschermde soorten moeten uitgevoerd worden conform bestaande protocollen en kennisdocumenten. Onderzoeken moeten binnen een vastgesteld tijdsbestek en periode met een minimum aantal bezoeken en onderzoek intensiteit uitgevoerd worden. Indien een onderzoek niet (geheel) in de optimale periode uitgevoerd kan worden, gelden vaak aanvullende voorwaarden als extra veldronden.

In tabel 6.1 een overzicht van de verplichte onderzoeksperioden voor de betreffende soorten en functies die van toepassing zijn bij het plangebied. Onderstaande tabel betreft een grove weergave van de perioden. De uiteindelijke meest optimale onderzoeksperiode en strategie voor deze specifieke situatie moet verder uitgewerkt worden middels een onderzoeksplan. De onderzoeksperioden zijn conform het Vleermuisprotocol 2021¹⁶

Tabel 6.1: *Verplichte onderzoeksperiodes vleermuizen.*

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vleermuizen												

6.3.2 Ontheffing aanvragen

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de Europese Habitatrichtlijn. Het verstoren, beschadigen of vernielen van vaste nest-, rust- en/of verblijfplaatsen van deze soort is niet toegestaan. Tevens mogen individuen van deze soorten niet opzettelijk verstoord, verwond of gedood worden.

Indien in het plangebied beschermde functies aangetroffen worden of negatieve effecten als gevolg van de geplande activiteiten op de betreffende soorten niet uitgesloten kan worden is het noodzakelijk een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Deze ontheffing moet aangevraagd worden bij Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN). De ontheffing moet verleend zijn voor de werkzaamheden van start kunnen gaan. Meestal moeten voor het verkrijgen van een ontheffing maatregelen genomen worden om negatieve effecten op de

¹⁶ Vleermuisprotocol 2021, opgesteld door: NGB, Zoogdiervereniging en GGAN

soorten en functies zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen. Deze maatregelen hebben betrekking op onder andere het bieden van tijdelijke alternatieven tijdens de uitvoering, aanpassing van planning, werkwijze bij uitvoer en het bieden van nieuw leefgebied in de nieuwe situatie. Hierbij kan een gewenningsperiode van toepassing zijn. Een ontheffingsprocedure duurt circa 26 weken.

7. Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van ERA Contour BV heeft By Nature advies een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het plangebied Valentijnkade 4-18 te Amsterdam. De aanleiding van de quickscan betreft geplande sloop en nieuwbouw van het complex. De quickscan flora en fauna is een oriënterend veld- en literatuuronderzoek met als doel te inventariseren of de voorgenomen ontwikkelingen, activiteiten of werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de Wet natuurbescherming-soortbescherming (Wnb).
- Een negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (Wnb-gebiedsbescherming).
- Een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- Een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal of regionaal niveau.

7.1 Gebiedsbescherming en gemeentelijk beleid

Op grond van dit onderzoek zijn:

- Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op Natura 2000, het NNN en gemeentelijk beschermde groenstructuren zijn uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.
- De watergang en groenstructuur direct ten zuiden en oosten van het plangebied maken deel uit van een stedelijke groenstructuur (groene verbinding). In de groenstructuur wordt een tijdelijke bouwplaats ingericht. Deze zal tijdens en na de werkzaamheden geen wezenlijk effect hebben op de groene structuur en de soorten die, mogelijk, van de structuur gebruik maken. Uit het vleermuisonderzoek 2022¹⁷ is gebleken dat de groenstructuur en watergang wel door enkele individuen gewone dwergvleermuis gebruikt wordt om te foerageren, maar dat de structuur geen deel uitmaakt van een essentiële vliegroute. Wel moet worden zorggedragen dat tijdens de werkzaamheden geen extra licht uitstraalt van de werkplaats naar de groene verbinding.
- De Gemeente Amsterdam heeft een vergroeningsopgave (Groenvisie 2020-2050) met een stadsbrede opgave om natuurinclusief te ontwerpen en bouwen. Dit betreft voor bedrijven geen verplichting, maar is wel een duidelijke ambitie vanuit de gemeente.

7.2 Soortbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

Door de geplande sloop van het complex kunnen verblijfplaatsen van de vleermuizen verstoord, beschadigd of vernield worden. Bij werkzaamheden zonder voorzorgsmaatregelen kunnen dieren ook gewond raken of gedood worden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het complex is noodzakelijk

Indien in het plangebied vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en negatieve effecten als gevolg van de geplande activiteiten op de betreffende soorten kan niet uitgesloten worden is het noodzakelijk een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

¹⁷ Uitgevoerd door By Nature advies en afgerond op 20-09-2022. Rapportage volgt in oktober 2022.

Negatieve effecten op overige soorten worden op basis van verspreidingsgegevens, ontbreken geschikt habitat en/of ligging plangebied uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot deze soortgroepen zijn niet aan de orde. Wel is de algemene zorgplicht te allen tijde van toepassing. Zie Tabel 7.1 en §7.3 voor een overzicht van de benodigde vervolgstappen. De bijbehorende (verplichte) onderzoeksperioden staan in tabel 6.1

Tabel 7.1: benodigde vervolgstappen Wet natuurbescherming

Soortgroep	Potentie	Locatie	Vervolgstappen
<i>Vleermuizen</i>	Verblijfplaatsen	Spleten en kieren langs de dakrand en betimmering	Nader onderzoek
<i>Broedvogels</i>	broedlocaties	Alle bomen en struweel in de tuin	Verwijderen groen buiten broedperiode. Broedperiode: maart t/m augustus

7.3 Overige aanbevelingen en verplichtingen

7.3.1 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd. In gebruik zijnde nesten van vogels mogen niet opzettelijk beschadigd, verwijderd of vernield worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli (globaal 15 maart t/m 15 juli). Maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd.

Indien de werkzaamheden in de periode maart t/m augustus worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Let hierbij op dat sommige soorten (onder ander zwarte roodstaart en mezen) ook broeden in bebouwing. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient (onder begeleiding van een ecooloog) een verstoringsvrije zone rond het nest opgesteld te worden.

7.3.2 Zorgplicht

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Noord-Holland een vrijstelling geldt als vos, egel, mol en (spits)muizen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt ten alle tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden

7.3.3 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn 3 jaar geldig.

8. Geraadpleegde bronnen

Kaartmateriaal

- Open streetmap:
<http://www.openstreetmap.org/?lat=52.01465&lon=5.10685&zoom=15&layers=M>
- Google maps: <https://maps.google.nl/>
- Kaarten Amsterdam: <https://maps.amsterdam.nl/>

Verspreidingsbronnen en internet:

- www.vogelbescherming.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige
- NDFD: Nationale Databank Flora en Fauna: <https://www.ndff-ecogrid.nl/>

Project specifieke bronnen:

- Hardeman, C., Nader onderzoek flora en fauna Valentijnkade 4 t/m 18 te Amsterdam.
ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2019.
- Groenvisie 2020-2050, Gemeente Amsterdam:
<https://openresearch.amsterdam/nl/page/60771/groenvisie-2050-een-leefbare-stad-voor-mens-en-dier>

Foto materiaal:

- [REDACTED] van By Nature advies.

Bijlage 1: Foto-impressie van het plangebied

Voorzijde van het complex Valentijnkade 4-18

Links: de Valentijnkade met langs gelegen watergang en rechts het spoor aan de westzijde van het plangebied

Twee foto's van de watergang en groenstrook aan de zuid- en westzijde van het plangebied met op de achtergrond het spoor.